

Referat fra Pastoralrådets høstmøte

Mariaholm 20. - 22.10.2023

Til stede – se vedlagt liste

Frafall:

Menighetene: Mariakirken - Lillehammer, St. Gudmund – Jessheim, St. Theresia - Hønefoss, St. Frans - Larvik, St Elisabet - Eikeli, St. Mikael- Moss, St. Clara – Kongsvinger, St. Johannes Døperen – Sandefjord, St. Franciskus – Arendal, St. Thomas – Valdres

AU – Roxana Smetan Løken, Jacob Kooter Laading, Stephen Trotter; Presterådet - p. Sigurd Markussen.

Sak 1. Opprop og godkjenning av innkalling/dagsorden.

Innkalling og dagsorden er godkjent

Valg av referenter - Ewa Bivand og Vivian Pham

Valg av protokollunderskrivere. Helge Ottesen og Resurrecion Ong Esmena Koksvik

Informasjon fra AU v/PRO leder

- Samarbeid med kommunikasjonsavdelingen angående Pastoralrådets side på nytt nettsted katolsk.no
- Valg til Pastoralrådet – etter neste menighetsrådsvalg i partallsår, dvs. våren 2024. Pastoralrådsleder og AU velges på høstmøte 2024.

Sak 2. Informasjon fra administrasjonen

- Fra Kateketisk Senter ved – p. Oddvar.
- ✓ Reorganisering - Terese Ranek er ansatt som ny teamleder, med flere oppgaver
- ✓ Nye YouCat bøker: YouCat for kids, for 1. kommunion og frem til konfirmasjon. YouCat konfirmant; DoCat for eldre ungdommer, YouCat for ekteskapskurs og dialogkatekese kommer. Alt undervisningsmateriale ligger på BliLys.no
- ✓ En ny gruppe skal undersøke katekesen i menighetene i alle tre bispedømmer/stift, med fokus på samarbeid ungdomsarbeid. Ser frem til å styrke samarbeidet på denne måten.
- ✓ Nytt direktorium for katekese fra Vatikanet kom i fjor. Vekt både på innhold og formidling.

Spørsmål om opplæring av kateketer i tillegg til katekethelgen: NLA har et videreutdanningsemne som gir studiepoeng. E-læringskurs kan vurderes som en mulighet

som introduksjonskurs for nye kateketer. Katolsk kristendomsbok for videregående skole «Ansikt til ansikt» utarbeidet ved St. Paul gymnas kommer i St Olavs forlag. Anbefales.

- Fra bispedømmets administrasjon - ved Anne-Mette Ringdal. (flyttet til søndags morgen)
  - ✓ Viktige datoer for 2024: PRO vårmøte 12.-14.april, og høstmøte 25.-27. oktober 2024.
  - ✓ AU og Pastoralrådets funksjonstid er utvidet til høstmøtet 2024. Menighetsrådsvalg skal gjennomføres innen 1. juli 2024. I menighetene som har hatt valg allerede kan sognepresten forlenge mandatet. Alle prester og menighetsrådsledere har fått denne informasjonen. Viktig at dette følges, og viktig å minne sogneprest om at han kan strategisk utnevne personer i menigheten for å sikre representasjon i menighetsrådet.
  - ✓ Høring om forslag til endringer i Trossamfunnsloven. OKB, Trondheim og Tromsø stifts høringsuttalelser finner dere på [Katolsk.no](https://www.katolsk.no)
  - ✓ Menighetssekretærer og barne- og ungdomsarbeidere og katekesekoordinatorer fra alle bispedømmer/stift ble samlet i Trondheim 24.-25. september 2023.
    - God respons på arrangementet med tilpassede foredrag
    - Viktig å ta med dette tilbake til menighetene med ansatte, og informere at dette tilbudet finnes slik at det blir bedre kjent og ansatte kan delta og få mer kunnskap. Anbefaler sterkt at alle ansatte deltar
    - Kan sende frivillige også (frivillig menighetssekretær f.eks), menigheter med stram økonomi kan sende henvendelse til økonomen om økonomisk støtte til reiseutgifter.
    - Enkelte menigheter fikk det ikke med seg, så må reklameres bredere ut først
    - Dato for møtet bør koordineres bedre med Kateketisk Senter, denne gangen var menighetsmedarbeiderseminaret kort tid etter seminaret holdt av Kateketisk Senter. Ønske om å spre disse arrangementene bedre.
    - Mulighet å dele arrangementet i to bør vurderes: en faglig del og en om arbeidsmiljøhensyn. Kanskje mer HR, HMS og arbeidskontrakt osv.
- Ny samling i 2024. Menighetene oppfordres til å melde seg på.
Se mer. <https://www.katolsk.no/nyheter/2023/10/vellykket-samling-for-menighetsmedarbeidere>
- ✓ Arbeidsgruppe ledet av professor Knut Ruyter, leverte i juni rapport ang. overgrepssaker og vurderte om den katolske Kirken i Norge behøver en undersøkelseskommissjon. Gruppen anbefaler en rekke tiltak for å forbedre bispedømmets forebyggende arbeid, som et eget ombud for misbrukte. Men gruppen anbefaler ikke at det nedsettes en egen granskningskommissjon. Oppfølgingen er i gang. Anbefales å lese rapporten: <https://www.katolsk.no/nyheter/2023/06/arbeidsgruppe-i-okb-anbefaler-ombud-for-misbrukte>
  - ✓ Ansettelses:
    - Ny økonom 1.1.2023 Dom Lukas, 30% stilling. Kontor i Bergen.
    - Nye medarbeidere i HR og Skolekontoret er på plass. Organisasjonskonsulent i skolekontoret, Phillip Pettersen, Stavanger kontor
    - Supervaktmester ansatt som kan bistå menighetene.
    - Journalist, vikar i Kommunikasjonsavdelingen. Caroline Belaunde Brynsrud
    - Service medarbeider- altmulig i Husholdningsavdelingen.
    - Sr. Karolina ansatt for å arbeide med forebygging 50%, kontor i Tromsø
    - Outsourcing av lønn og menighetsregnskapene til KNIF regnskap
    - Ledig stilling som administrasjonssekretær
    - Opprustning av Eiendomsavdelingen - vedlikehold

✓ Økonomi

- Budsjettarbeidet for 2024 er i gang. Legges frem i finansrådet 30.11.2023
- Trygge inntekter, men store utgifter innen eiendom – i de siste 10 årene store behov for både rehabilitering og periodisk vedlikehold
- Usikkerhetsfaktorer: strøm og prisvekst, særlig råvarer til bygg og eiendomsprosjekter.
- Strømstøtten forlenges i 2024, i tråd med forslag til statsbudsjett for 2024
- Regnskap 2023 for 3. kvartal viser god økonomistyring som i fjor
- Statstilskudd er i underkant 200 mill. kr, for 143 172 medlemmer pr. 1.1.2023. Tilskuddssats i 2023 er kr 1419,- per registrert medlem.
- Store poster er eiendom og lønn
- Får 23 mill. ekstra fordi vi estimerte konservativt
- Prioritering i 2024: eiendom, sørge for nok mannskap
- Kjøp av St. Johannes diskutert en stund, blitt enige om en intensjon med Den Norske Kirke. Kjøpesummen er 38 mill.kr. DNK har brukt lang tid på å forhøre seg med alle rådene osv., men de er snart ferdige. Kirken kunne vært bedre vedlikeholdt. Rehabiliteringskostnader er beregnet til mellom 40 og 60 millioner.

Sak 3. Høringsrunde på nytt missale – v/ Msgr. Torbjørn Olsen

Liturgikommisjon – høringsutkast av nytt missale på norsk er sendt ut med frist 1. februar 2024. Til sammen 9 bøker, 1400 sider på latin. Vedtak fra biskopen er å bruke bibeloversettelse 2011 som fornyes i 2024 til katolsk kanon. Alle som vil kan få tilsendt forslag til endringer i faste messeledd. Alle kommentarer mottas med takk. Det er viktig at Pastoralrådet uttaler seg som en del av den synodale prosessen.

En arbeidsgruppe innad i Pastoralrådet utnevnes for å arbeide videre med dette i samarbeid med AU: Helge Ottesen, sr. Lucia, Elżbieta Peron, Ewa Bivand, og John Ernst Moen.

Sak 4. PRO arbeidsprogram – den synodale veien

- Deltakelse – oppsummering av innspill fra bispedømmet v /Ane – ppt sendes vedlagt

Diskusjon: Hva er sentralt å jobbe videre med innen deltagelse?

Beslutningsprosesser i menighetene og menighetsrådets funksjon kan forbedres. Per dags dato er det opp til hver menighet, og veldig avhengig av presten. Noen er festkomiteer, noen er veldig systematiske. Behov for klargjøring av ansvar, plikter og gjennomføring.

- ✓ Menighetsrådet trenger klare retningslinjer og et tydelig mandat.
  - Menighetsråd er ikke regulert av Kirkeretten. Det er bare Finansrådet.
  - Statuttene bør revideres og man bør unngå parallelle dokumenter (som feks vedtekter som var nødvendige for å registrere seg i BRREG).
  - Sammenslåing av finansrådet og menighetsrådet bør vurderes lokalt.
- ✓ Menighetsrådet må sikres kontinuitet og kompetanse
- ✓ Menighetsrådets arbeid bør synliggjøres
- ✓ Prester bør få opplæring i å bruke menighetsrådet som ressurs

- Tema: Misjon

Faglige foredrag:

- ✓ Sr Anne Bente Hadland: misjon i praksis. Refererte til pave Frans budskap for misjonssøndag. «Jeg benytter anledningen til å gjenta at *alle* har rett til å motta evangeliet, og at kristne har *plikt* til å forkynne det, uten å ekskludere noen. Alle av oss bidrar til dette oppdraget med våre bønner og aktiviteter, med materielle ofringer og ofringer av våre lidelser, og med vårt personlige vitnesbyrd.»
- ✓ P Anthony Erragudi SVD: misjon i den Katolske kirke i Norge. En nyttig og engasjerende illustrasjon av hva det betyr å være misjonær sendt fra India via Polen til Norge.

Sak 4. forts. Gruppene drøfter spørsmålene sendt ut av biskopen og leverer sine innspill til AU.

- Presentasjon og oppsummering i plenum.
  - ✓ Hva betyr det når vi snakker om misjon og Kristi utsendelse?
    - Misjon = gjøre Guds vilje, å gjøre hans arbeid. Kristi utsendelse: uformelt ved å gå ut og leve ut budene, elske vår neste. Formelt gjennom ordenscall/prestekall
    - Misjon: dele vår tro med andre som ikke er katolikker, og få andre til å få kunnskap om det kristne budskapet. Vise dette gjennom å leve ut vår tro.
    - Alle er kalt. Når vi er døpt, er vi alle kalt til å gjøre alle folkeslag til disipler.
    - Dele det vi har mottatt, og å være den vi er skapt til å være. Dele det vi er blant andre, men det er Gud som sår og gir det videre til andre.
- Hvordan lever vi ut misjon og Kristi utsendelse i eget liv? Hva er vi gode til? Hva ville hjelpe oss til å gjøre det bedre?
  - Viktig å gå i messen, men også å være inkluderende ovenfor mennesker i periferien i kirken. Sende barna til NUK.
  - Kan forbedre oss på å være mer til stede for vår neste, dele av vår rikdom. Kan og bør være vitnesbyrd med våre liv. Frans av Assisi «formidle evangeliet, og om nødvendig også med ord».
  - Vise tydelig at vi er katolikker i våre liv, f.eks. på jobb. Dele erfaringer med andre katolikker for å høre hvordan vi kan praktisere troen. Ignatius Loyola, lære å skjelne. Være litt smarte og velge når vi skal snakke og ikke.
  - Åpen for spørsmål, ikke ha harde fronter. Å være gode eksempler.
  - Være den vi er, og formidle ut. Må øke vår bevissthet rundt å være kristen misjonær.
- Hvordan deler og formidler vi troen i menigheten? Hva får vi til? Hvordan kan vi forbedre oss? Hva hindrer oss?
  - Ta vare på de syke og eldre, hvordan skal vi ta vare på dem? Svik (overgrepssaker, medlemsskandalen) kan hindre oss i å formidle troen vår.
  - Viktig å tilpasse språk og liturgi til målgruppe, f.eks. bruke Adoremus i familiemessen.
  - Delta i kirkens liv og ta imot sakramentene. Dele troshistorie. Manglende respekt for andres trosliv kan være et hinder for troen i menigheten.
  - Ta imot sakramentene sammen, være til stede for hverandre. Be sammen. Delta i kirken. Kan bli bedre på å lytte og være inkluderende.
  - Barn og ungdomsarbeid spesielt viktig. Kateketisk senter gjør en god jobb med å oversette YouCat. Etterspør troskurs for voksne.
  - Studentene flytter på seg, må jobbe mer for å inkludere dem. Skape møteplasser og tilhørighet.
  - Må utfordre oss selv til å snakke med nye grupper i menigheten. Skape arrangementer som vil skape felles erfaringer og styrke samholdet i menigheten, på tvers av nasjonale grupper.
- Hvordan kan vi samarbeide om å dele troen og inspirere hverandre i bispedømmet?

- Digital plattform for å inspirere hverandre, men er utfordrende fordi ikke alle generasjoner er på samme plattform.
- Invitere nabomenigheter hvis man gjør noe spesielt. Periodiske, regionale samlinger for alle menighetsrådsmedlemmer.
- Større arrangementer kan deles gjennom felles plattform på katolsk.no
- Komme sammen i PRO. Vise at vi er en stor, universell kirke.
- Felles prosjekt om å skape møteplasser
- Hvordan lever vi ut misjon og utsendelse i samfunnet? Hva er vi flinke til? Hva kan vi gjøre mer av?
  - Viktigste er å være ekte katolikker, ekte medmennesker. Eksempelvis, katolske kvinner som er gift med menn som ikke katolikker som følgelig konverterer pga.
  - Nærhet til kirken (som de ikke ville hatt fra før av).
  - Viktig med voksenkatekese, å møtes og få en mer solid forståelse av troen vår. Lese dagens tekst.
  - Omsorg for andre mennesker, vitnesbyrd gjennom handlinger.
  - Viktig å ha en åpen og tilgjengelig kirke i hverdagen, spes. fastetiden osv.
  - Leve ut vår tro, leve som katolikker. Stå på katolsk kirkes lære og begrunne dette ovenfor andre.
  - Gateapologet, gatemisjonær. Flink til å dra folk inn i kirken. NRK har kuttet ut morgenandakten – kanskje dette er noe vi kunne sett på? 17. mai arrangement, Corpus Christi, julemarked o.l. kan bidra til økt tilstrømming til Kirken. Økumenisk samarbeid. Være åpen og inviterende for dem som søker oss.
- Hvordan kan vi fortsette å arbeide synodalt fremover? Det vil si å møtes for å be, lytte til hverandre, og utforske forbedring av Kirken under den Hellige Ånds veiledning?
  - Dette er det vi har holdt på med siden 2. vaticankonsil. Skal dermed egentlig fortsette med det vi allerede holder på med.
  - Viktigheten av å skape møteplasser for unge.
  - Revitalisere kirkekaffen gjennom å dra på kafé eller hjemme hos noen for å skape bånd til nytte for menighet og NUK. Kombinere kirkekaffe med bedre ramme for samtale på ulike språk.
  - Invitere til felles retretter, pilegrimsturer, arrangementer og bruke katolsk.no
  - Komme sammen, lytte til hverandre og utveksle meninger og synspunkter. Fellesskap for å oppleve samhörighet.
  - Bruke facebook.

Sak 5. Biskopen orienterer om bispedømmet.

- Kort redegjørelse:
  - ✓ Stort trykk over mange år, pga. stor innvandring. Dette trykket har avtatt, og det er større grad av «tilbakevandring» av polakker og litauere. To problemer: Eritreisk sjelesorg hvor vi mangler prest og det kommer uregelmessig besøk av en prest fra Roma; Litauisk sjelesorg hvor det er kun en prest i Norge og en som kommer en gang i måneden fra Litauen
  - ✓ I Tromsø Stift: Biskop Berislav trukket seg, Biskop Erik blitt administrator
  - ✓ Biskop Gerhard er flyttet til søstrene på Grefsen. Trives godt der.
  - ✓ Forholdsvis få forflytninger av prester denne gangen, enkelte prester er mer belastet enn andre. Generalvikar ser at man ikke vil få en ideell bemanning.
  - ✓ Endringer av sognegrenser: Kapellet på Valdres overføres til Hønefoss eller Lillehammer

- ✓ Kongsberg er opprettet som eget sogn. Pusset opp og pent innredet for katolsk bruk. Konsekret 23. september.
  - ✓ Kallsituasjonen i OKB er oppmuntrende. Åtte kandidater forbereder seg til diakontjeneste. Vi har også åtte seminarister i presteseminaret. Biskopen har stor tro på de nåværende seminaristene. Ingen prestevielser i det kommende år. Men Mathias Ledum blir diakon neste år. Oppfordrer alle til bønn for kall. Takk til p. Tao som gjør en formidabel jobb som rektor v/St. Eysteins seminar..
  - ✓ Den synodale prosess løper videre. Bispesynoden er forsamlet, og det er den ut måneden. Biskopene uttrykket et håp om å konkretisere begrepet synodalitet.
  - ✓ Store utgifter innenfor eiendom. Setter av 5 millioner kroner i et fond for OKB og menighetene for kriser
  - ✓ Biskopenes og sogneprestenes pensjonsalder er 75 år, med unntak for helsemessige årsaker.
  - ✓ Nordiske bispedømmer: Ny biskop i Helsingfors. Stockholm skal besettes om 2 år, København om 3, Oslo om 5.
- Drøfting av PROs anbefalinger angående menighetsrådets oppgaver og mandat (sak 4)
Menighetsrådsstruktur: alle råd i en hierarkisk kirke er rådgivende og ikke besluttende. Dette gjelder konsiler og synoders vedtak, og anbefalinger innen paven har godtatt dem. Et menighetsråd er sogneprestens pastoralråd, det skal gi råd om felles anliggende med pastorale konsekvenser
  - ✓ Ikke en fest eller arrangementskomité. Klokt at de hjelper til, men ikke det de er valgt til.
  - ✓ Hierarkisk struktur, en viss myndighet for de geistlige. Det er viktig at de geistlige «lukter sauene», som pave Frans sier. – Viktig å forstå menigheten for å unngå farer. En fornuftig sogneprest lytter.
  - ✓ Forventing om demokrati - vi må være lydige ovenfor Gud. Vi kan ikke bestemme med stemmekast over Gud. Ikke demokratisk struktur som i DNK. Kirken er hierarkisk dermed er alle råd rådgivende og ikke besluttende, også synoder og konsiler, inntil paven har godtatt.
  - ✓ Biskopen og prester skal forsvare våre katolske verdier. Det er verdt å huske at norske katolikker skiller seg ikke fra andre i Norge i deres meninger og det er ikke sikker hva flertallet ville stemme for i en del saker, som LGBT og kvinnelige prester.

Biskopens beslutning:

AU bør begynne å jobbe med forslag til endringer og utbedringer av menighetsrådets vedtekter. Msgr. Torbjørn Olsen kan bistå i denne prosessen.

- Endringer i Trossamfunnsloven. Politikernes behov for symbolpolitikk og ensretting. Religionsfrihet betyr for oss at man kan gå til det trossamfunn man ønsker. Velge tilhørighet. Ikke at politikere bestemmer over trossamfunnenes indre anliggender.

Sak 6. Eventuelt – ingen saker ble meldt inn.

Sak 7. Evaluering av møtet

- Ønske om navneliste, påmeldingsliste og navnelapper
- Bra med presentasjonsrunde og mindre formaliteter på fredagen
- Ønsker en økning av varmen/temperaturen
- Godt å være her sammen med gode venner og kollegaer
- Ønsker mer erfaringsutveksling
- Oppfordring fra Pastoralrådsleder: Send mail med saker og innspill til AU.

Referenter

Vivian Phan

Ewa Bivand

Signert 25.10.2023

Protokollunderskrivere

Helge Ottosen

Resurrecion Ong Esmena Koksvik

dato

Etternavn	Fornavn	Menighet/organisasjon
Eidsvig	Biskop Bernt	Oslo Katolske bispedømme
Ottesen	Helge	St Torfinn menighet, Hamar
Markussen	Gunnar	Mariakirken, Asker og Bærum, NEK
Bratbak	P Pål	Prestene
Erragudi SVD	P Anthony	Prestene
Kalve	Birgith	Skolekontoret OKB
Ringdal	Anne-Mette	Oslo Katolske bispedømme, Kansler, AU
Moltubakk	Sr Anette	St Josephsøstre
Nguyen	Lucia	Hellig kors søster fra Hønefoss
Albæk	Ane Ugland	St Ansgar menighet, Kristiansand, AU
Moi	P Oddvar	Kateketisk senter, AU
Bivand	Ewa	St Paul menighet, Bergen
Olsen	Mgr Torbjørn	Oslo Katolske bispedømme
Jarinn	Bent	Vår Frue menighet, Porsgrunn
Bårnes	Dag Albert	Caritas
Rogstad	Kirsti	St Barbara menighet Kongsberg
Reginold	Juwachim	St Johannes menighet, Oslo
Eidsaa	Anna	Mariakirken i Askim
Juozaitiene	Zivile	St Laurentius menighet, Drammen
Koksvik	Resurrecion Ong Esmena	St Olav menighet Oslo
Steen	Petter Jr	St Joseph menighet Haugesund
Phan	Vivian	Norges Unge Katolikker
Norgård	Målfrid	St Birgitta menighet, Fredrikstad
Wojtyczka	Dominik Brunon	St Hallvard menighet, Oslo
Peron	Elzbieta	St Svithun menighet, Stavanger
Margielewski	Mariusz	St Olav kirke Tønsberg
Moen	John Ernst	St Peter menighet, Halden
My Tran og My Hoang		St Magnus Lillestrøm